Almanya Öğrenci İstatistikleri

Almanya’daki uluslararası öğrenciler ve Türkiye-Almanya öğrenci / eğitim göçü hareketliliği - ayrıntılı ana rapor

Bu rapor neyi içeriyor? Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, UNESCO öğrenci hareketliliği verileri ve Destatis GENESIS istatistiklerinden seçilen, Almanya’daki uluslararası öğrenci görünümünü ve Türkiye-Almanya ilişkisini anlamaya yardımcı olan verileri bir araya getirir. Veriler yorum katılmadan, neyi ölçtükleri açıklanarak sunulmuştur.

Dönemleri nasıl okumalı? “2026” Wissenschaft weltoffen yayınının yılıdır; rapordaki istatistiklerin referans dönemleri kaynağa göre değişir. Almanya’daki öğrenci verilerinin önemli bölümü 2024/25 kış dönemine, UNESCO hareketlilik verileri 2023 yılına, İngilizce program verileri Temmuz 2025’e ve GENESIS kurum verisi 2025/26 kış dönemine aittir. Her tablo ve grafikte ilgili dönem ayrıca belirtilmiştir.

Hazırlanma tarihi: Eylül 2026

1. Almanya’daki uluslararası öğrencilere genel bakış

Bu bölüm, Almanya’daki uluslararası öğrencilerin toplam sayısını, hangi yükseköğretim kurumu türlerinde ve hangi eğitim seviyelerinde kayıtlı olduklarını, eğitim alanlarını ve Almanya içindeki coğrafi dağılımlarını göstermektedir.

“Uluslararası öğrenci” ne demek? Destatis/Wissenschaft weltoffen verilerinde bu ifade, Alman vatandaşı olmayan ve yükseköğretime giriş yeterliliğini yurt dışında veya Almanya’daki bir Studienkolleg aracılığıyla edinmiş öğrencileri (Bildungsausländer) ifade eder. Bu grup, Almanya’ya yükseköğrenim amacıyla gelen yabancı öğrencileri temsil eder.

1.1. Toplam uluslararası öğrenci sayısı ve kurum türleri - 2024/25

2024/25 kış döneminde Almanya’daki yükseköğretim kurumlarında toplam 402.083 uluslararası öğrenci kayıtlıdır. Aşağıdaki tablo aynı öğrenci kitlesini iki farklı açıdan gösterir: önce kurum türüne, ardından Almanya’da diploma hedefleyip hedeflememelerine göre.

Gösterge	2024/25 kış dönemi
Toplam uluslararası öğrenci	402.083
Üniversiteler ve üniversite statüsündeki diğer kurumlar*	270.357
Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri (UAS)	131.726
Uluslararası öğrencilerin Almanya’daki tüm yükseköğretim öğrencileri içindeki payı	%14,0
Almanya’da bir diploma/derece tamamlamayı hedefleyen	376.905 (%93,7)
Almanya’da diploma hedeflemeyen, geçici eğitim alan	25.178 (%6,3)

- 270.357 öğrenci üniversiteler ve üniversite statüsündeki diğer kurumlarda; 131.726 öğrenci ise Uygulamalı Bilimler Üniversitelerinde (Universities of Applied Sciences / UAS) kayıtlıdır. Bu iki grup birlikte 402.083 öğrencinin tamamını oluşturur; burada lise veya dil okulu öğrencileri yer almaz.
- Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri daha uygulama ve meslek odaklı yükseköğretim kurumlarıdır ve Bachelor ile Master programları sunar.
- %14,0 oranı, toplam 402.083 uluslararası öğrencinin Almanya’daki tüm yükseköğretim öğrencileri içindeki payıdır.
- “Diploma hedeflemeyen” 25.178 kişi, Almanya’da tam bir derece tamamlamak yerine değişim, Erasmus veya başka bir geçici/misafir öğrenci hareketliliği kapsamında bulunan öğrencileri ifade eder.

* Wissenschaft weltoffen sınıflandırmasında “Universities” kategorisi üniversitelerin yanı sıra sanat, müzik, eğitim ve teoloji yükseköğretim kurumlarını da kapsar.

Kaynak: Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 6 ve 8; Federal Statistical Office, “Statistik der Studierenden”.

1.2. Uluslararası öğrencilerin eğitim seviyelerine göre dağılımı - 2024/25

Bu tablo mezunları veya yalnızca o yıl Almanya'ya gelen öğrencileri değil, 2024/25 kış döneminde Almanya'daki yükseköğretim kurumlarında kayıtlı toplam 402.083 uluslararası öğrencinin hangi eğitim seviyelerinde okuduğunu gösterir. Türkiye'ye özel değildir; Almanya'daki tüm uluslararası öğrencileri kapsar.

Eğitim seviyesi	Öğrenci	Toplam içindeki pay
Master	187.907	%46,7
Bachelor	138.556	%34,5
Doktora	31.995	%8,0
Diğer derece türleri	18.447	%4,6
Almanya'da diploma hedeflemeyen / geçici eğitim	25.178	%6,3
Toplam	402.083	%100

En büyük grup Master öğrencileridir: 187.907 kişi, toplam uluslararası öğrenci kitlesinin %46,7'sini oluşturur. "Diğer derece türleri" Bachelor/Master dışındaki örneğin Staatsexamen gibi programları kapsar.

Kaynak: Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 11.

1.3. Uluslararası öğrencilerin eğitim alanları - 2024/25

Aşağıdaki veriler Almanya'daki tüm uluslararası öğrencilerin hangi eğitim alanlarında kayıtlı olduğunu gösterir. En büyük öğrenci grubu mühendislik alanındadır.

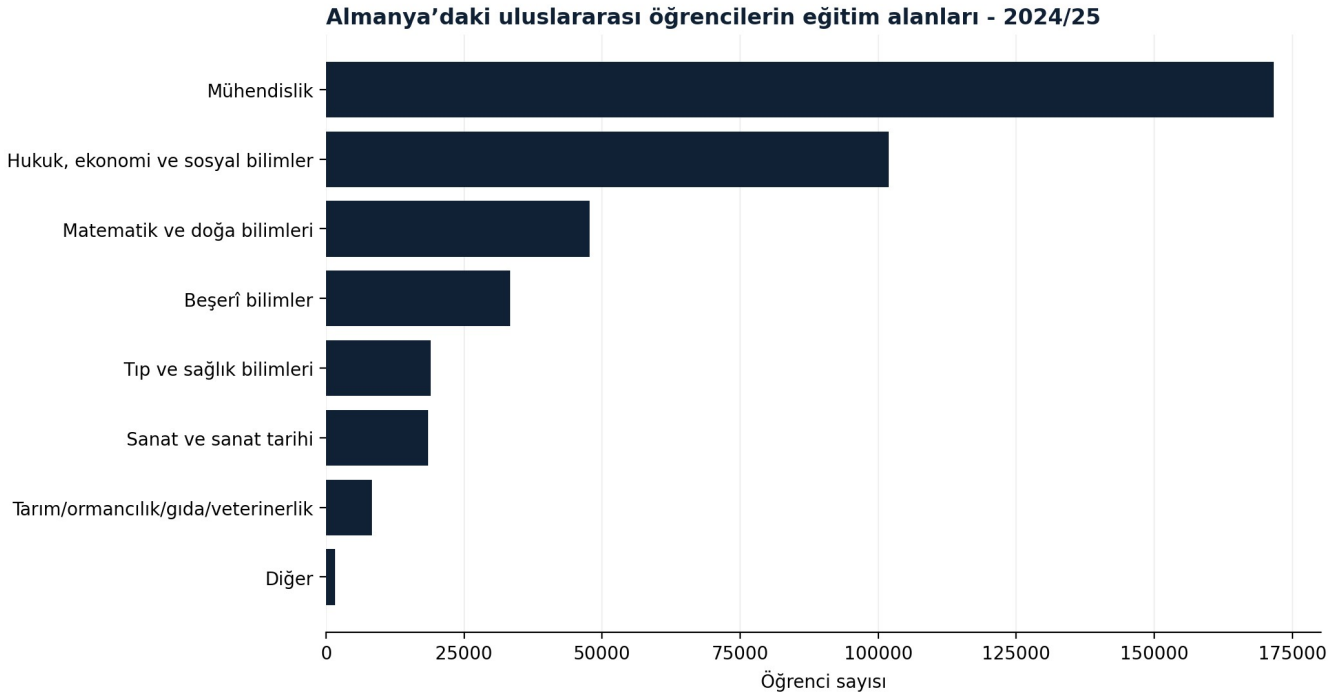

Eğitim alanı	Öğrenci	Toplam içindeki pay
Mühendislik	171.619	%42,7
Hukuk, ekonomi ve sosyal bilimler	101.898	%25,3
Matematik ve doğa bilimleri	47.757	%11,9
Beşerî bilimler	33.330	%8,3
Tıp ve sağlık bilimleri	18.935	%4,7
Sanat ve sanat tarihi	18.533	%4,6
Tarım, ormancılık, gıda bilimleri ve veterinerlik	8.355	%2,1
Diğer	1.656	%0,4

Kaynak: Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 12.

1.4. Uluslararası öğrencilerin sayıca en yoğun olduğu eyaletler - 2024/25

Bu tablo, 2024/25 kış döneminde uluslararası öğrenci sayısının en yüksek olduğu beş eyaleti gösterir. “Uluslararası öğrenci” sütunu eyaletteki öğrenci sayısını; “eyaletteki tüm öğrenciler içindeki pay” ise o eyalette kayıtlı tüm yükseköğretim öğrencilerinin ne kadarının uluslararası öğrenci olduğunu gösterir.

Eyalet	Uluslararası öğrenci	Uluslararası öğrencilerin eyaletteki toplam öğrenci sayısına oranı
Nordrhein-Westfalen	81.954	%11,6
Bayern	72.483	%17,7
Berlin	42.721	%21,3
Baden-Württemberg	37.917	%10,8
Hessen	32.596	%13,4

Nordrhein-Westfalen 81.954 öğrenciyle sayısal olarak ilk sıradadır. Buna karşılık listedeki eyaletler içinde uluslararası öğrencilerin toplam öğrenci kitlesi içindeki payı en yüksek olan eyalet Berlin’dir (%21,3). Hessen’de 32.596 uluslararası öğrenci bulunur ve bu öğrenciler eyaletteki toplam yükseköğretim öğrencilerinin %13,4’ünü oluşturur.

Kaynak: Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 13.

1.5. Ek görünüm: yabancı öğrencilerin sayıca en fazla olduğu yükseköğretim kurumları - 2025/26

Bu tablo neden farklı? Destatis GENESIS burada “Foreigners / yabancı vatandaşlar” kategorisini kullanır. Bu kategori, Almanya’ya eğitim amacıyla gelen uluslararası öğrencileri (Bildungsausländer) ve yükseköğretime giriş yeterliliğini Almanya’da edinmiş yabancı vatandaşları (Bildungsinländer) birlikte içerir. Bu nedenle aşağıdaki tablo önceki uluslararası öğrenci tablolarıyla doğrudan aynı gösterge değildir ve “uluslararası öğrencilerin en çok tercih ettiği üniversiteler” şeklinde yorumlanmamalıdır.

Yükseköğretim kurumu (GENESIS kaydı)	Yabancı öğrenci	Toplam öğrenci içindeki pay
IU Int. H Erfurt in Erfurt (Priv. FH)	16.595	%15,3
Technische Hochschule Aachen	15.939	%35,7
Technische Universität Berlin	10.424	%30,2
Technische Universität München in Garching	10.288	%45,7
Universität München in München	10.099	%21,2
TU München in München (2001-2016 HS1630)	9.131	%38,0
Freie Universität Berlin	8.736	%22,5
U Erlangen-Nürnberg in Erlangen (siehe HS1310)	8.159	%27,8
Technische Universität Darmstadt	7.847	%32,1
Fernuniversität Hagen	7.480	%10,9

Bazı üniversiteler GENESIS’te kampüs veya kayıt birimi bazında ayrı satırlarda yer almaktadır. Bu nedenle liste konsolide edilmiş bir üniversite sıralaması değildir.

Kaynak: Destatis GENESIS, Statistics of students, table 21311-0002, winter term 2025/26.

1.6. Almanya’daki İngilizce eğitim programlarının gelişimi

Almanya’daki İngilizce eğitim programlarının sayısı 2009’dan bu yana belirgin biçimde artmıştır. 2009’da toplam 419 İngilizce program bulunurken, Temmuz 2025’te bu sayı 2.381’e ulaşmıştır. Artış özellikle Master programlarında belirgindir.

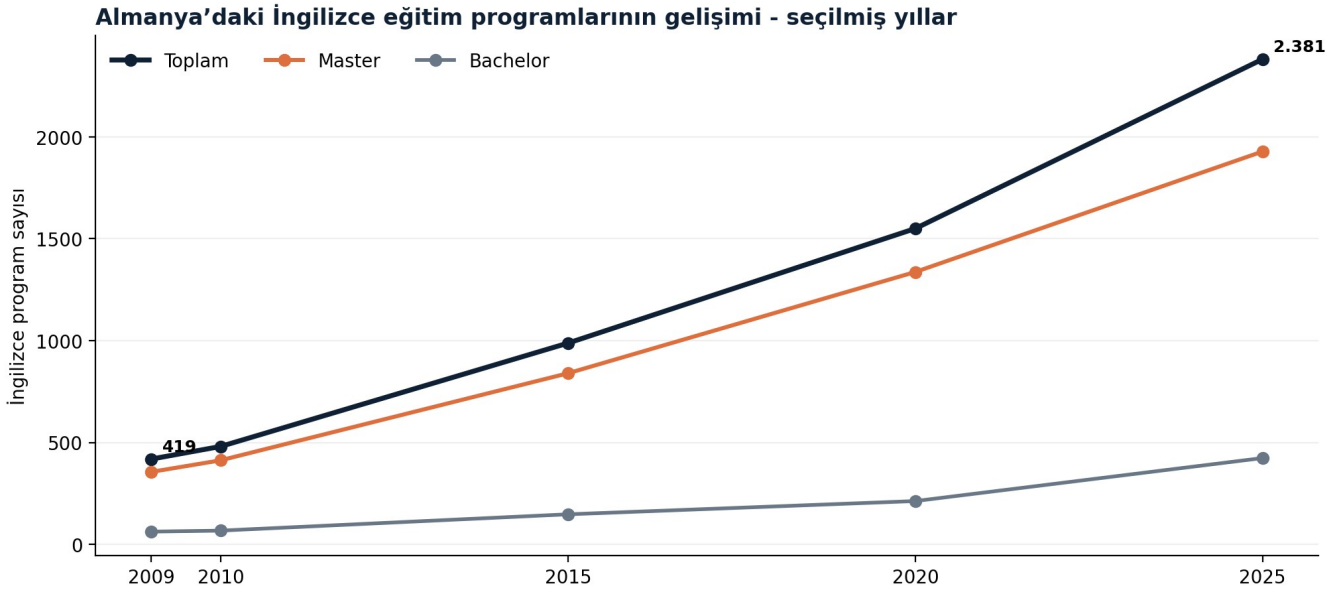

Gösterge	Temmuz 2025
Toplam İngilizce eğitim programı	2.381
İngilizce Master programı	1.928
İngilizce Bachelor programı	424
İngilizce programların tüm programlar içindeki payı	%10,7
İngilizce programların tüm Master programları içindeki payı	%18,4
İngilizce programların tüm Bachelor programları içindeki payı	%4,2

Son bir yıldaki artış: 2024 ile 2025 arasında İngilizce Bachelor programlarının sayısı %16, Master programlarının sayısı ise %8 artmıştır.

Ek bilgi - seçili eğitim alanları: 2025'te ilgili alanlardaki tüm programlar içinde İngilizce sunulan programların payı tarım ve ormancılıkta %23,8, matematik ve doğa bilimlerinde %21,2, ekonomi ve hukukta %19,3, mühendislikte %13,2'dir. Bu oranlar yalnızca seçili alanları göstermektedir; eğitim alanlarının tamamının dağılımı değildir.

Kaynak: HRK Higher Education Compass; DZHW calculations; Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 36-37.

1.7. 2024'te yükseköğretime yeni başlayan uluslararası öğrenciler

2024 yılında Almanya'da yükseköğretime yeni başlayan toplam 129.698 uluslararası öğrenci bulunmaktadır. Aşağıdaki "pay" sütunu, her eğitim türünün bu 129.698 yeni başlayan öğrenci içindeki oranını gösterir.

Eğitim türü	Yeni başlayan öğrenci	Yeni başlayanlar içindeki pay
Master	53.794	%41,5

Eğitim türü	Yeni başlayan öğrenci	Yeni başlayanlar içindeki pay
Bachelor	33.017	%25,5
Doktora	3.771	%2,9
Diğer	3.444	%2,7
Almanya’da diploma hedeflemeyen / geçici eğitim	35.672	%27,5
Toplam	129.698	%100

Mezun sayısı ayrı bir göstergedir: 2024 yılında Almanya’daki yükseköğretim kurumlarından mezun olan uluslararası öğrenci sayısı 63.897’dir. Bu sayı, 2024’te yeni başlayan 129.698 öğrencinin kaçının mezun olduğu anlamına gelmez; mezunlar daha önceki yıllarda eğitime başlamış farklı öğrenci gruplarından oluşur.

Kaynak: Federal Statistical Office, “Statistik der Studierenden” ve “Statistik der Prüfungen”; Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 15.

2. Almanya’daki uluslararası öğrencilerin kaynak ülkeleri

Bu bölümde “kaynak ülke”, öğrencinin vatandaşlığına göre belirlenmektedir. Dolayısıyla tablo öğrencinin Almanya’ya gelmeden önce hangi ülkede yaşadığını değil, hangi ülkenin vatandaşı olduğunu gösterir.

2.1. Başlıca kaynak ülkeler - 2024/25

2024/25 kış döneminde Almanya’daki 402.083 uluslararası öğrencinin vatandaşlıklarına göre en büyük grupları aşağıdaki gibidir. “Pay” sütunu, ilgili ülke vatandaşlarının toplam 402.083 uluslararası öğrenci içindeki oranını gösterir.

Vatandaşlık / kaynak ülke	Almanya’daki uluslararası öğrenci	Toplam uluslararası öğrenciler içindeki pay
Hindistan	58.833	%14,6
Çin	38.989	%9,7
Türkiye	20.900	%5,2
İran	17.248	%4,3
Avusturya	15.732	%3,9
Pakistan	12.646	%3,1

Türkiye’nin konumu: Türkiye, 20.900 uluslararası öğrenci ile Hindistan ve Çin’in ardından Almanya’daki uluslararası öğrencilerin üçüncü büyük vatandaşlık grubudur. Türkiye vatandaşları toplam uluslararası öğrenci kitlesinin %5,2’sini oluşturur.

Kaynak: Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Figür 10. Kaynak ülke sınıflandırması vatandaşlık temelindedir.

3. Türkiye-Almanya öğrenci hareketliliği

Bu bölüm Türkiye'ye odaklanır. Destatis verilerinde "Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci" ile UNESCO'nun "Türkiye'den yurt dışında diploma eğitimi alan öğrenci" göstergeleri farklı tanımlara sahiptir. Bu nedenle her veri kendi kaynağı ve dönemi içinde açıklanmaktadır.

3.1. Almanya'daki Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci sayısının gelişimi

Aşağıdaki grafik, Almanya'daki yükseköğretim kurumlarında kayıtlı Türkiye vatandaşı uluslararası öğrencilerin sayısının 2013/14 ile 2024/25 kış dönemleri arasındaki değişimini gösterir. Lisans, yüksek lisans, doktora ve diğer yükseköğretim programlarında kayıtlı uluslararası öğrenciler bu toplamın içindedir.

"2024/25 kış dönemi", 2024 sonbaharında başlayan ve 2025'e uzanan akademik dönemi ifade eder. Bu veri bir yılda Almanya'ya yeni giden öğrenci sayısını değil, ilgili dönemde Almanya'da kayıtlı bulunan toplam Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci sayısını gösterir.

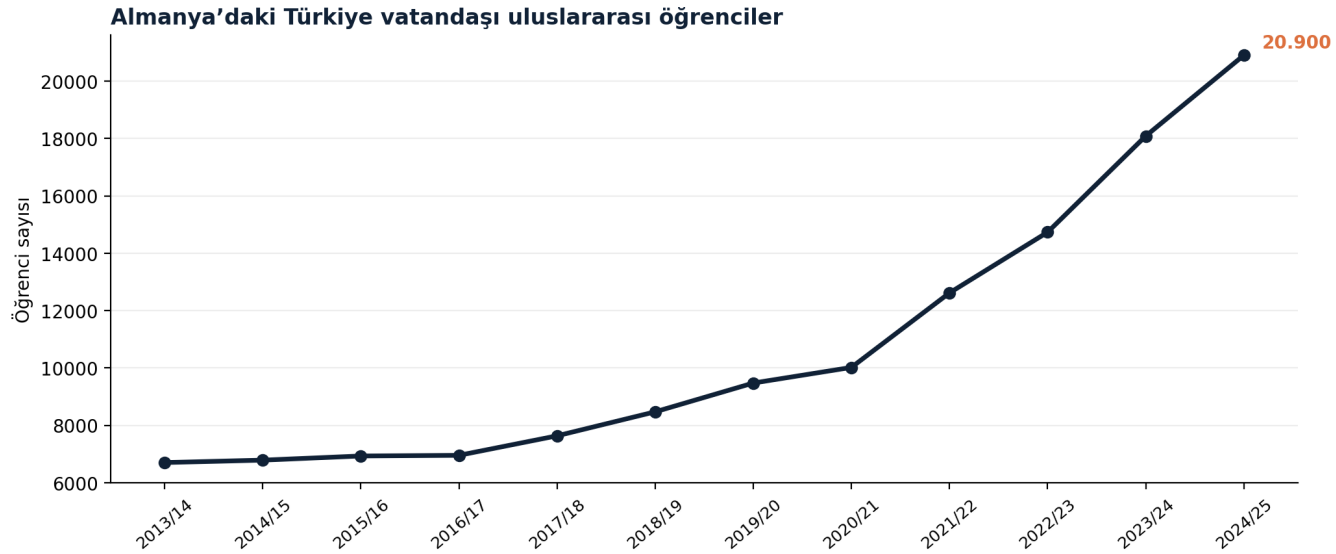

Kış dönemi	Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci
2013/14	6.701
2014/15	6.785
2015/16	6.930
2016/17	6.953
2017/18	7.633
2018/19	8.470
2019/20	9.473
2020/21	10.018
2021/22	12.616

Kış dönemi	Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci
2022/23	14.732
2023/24	18.084
2024/25	20.900

Uzun dönem değişim: 2013/14 döneminde 6.701 olan Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci sayısı, 2024/25 döneminde 20.900'e yükselmiştir. Aynı 2024/25 döneminde Türkiye, Almanya'daki uluslararası öğrencilerin kaynak ülkeleri arasında üçüncü sıradadır.

Kaynak: Federal Statistical Office, "Statistik der Studierenden"; Wissenschaft weltoffen kompakt 2026 ve Z2 veri tablosu.

3.2. Almanya'daki Türkiye vatandaşı öğrenciler: iki farklı grup - 2023/24

Almanya'da Türkiye vatandaşı olan her yükseköğretim öğrencisi, Türkiye'den Almanya'ya üniversite okumaya gitmiş bir öğrenci değildir. Bu nedenle 2023/24 dönemindeki 35.559 Türkiye vatandaşı yabancı öğrenciyi iki ayrı grupta okumak gerekir. Aşağıdaki açıklamalar ve tablo, bu iki grubun farkını ve toplam içindeki paylarını gösterir.

- Uluslararası öğrenciler / Bildungsausländer - 18.084 kişi (%50,9): Üniversiteye giriş yeterliliğini Almanya dışında kazanmış veya Almanya'daki bir Studienkolleg aracılığıyla tamamlamış; yani Almanya'ya yükseköğrenim amacıyla gelen Türkiye vatandaşı öğrenciler.
- Bildungsinländer - 17.475 kişi (%49,1): Türkiye vatandaşı olmakla birlikte üniversiteye giriş yeterliliğini Almanya'da kazanmış öğrenciler. Bu kişiler Almanya'da doğmuş veya okul eğitimini Almanya'da tamamlamış olabilir; Türkiye'den üniversite okumak amacıyla giden öğrenci kitlesiyle aynı grup değildir.

Almanya'daki Türkiye vatandaşı öğrencilerin statü dağılımı - 2023/24

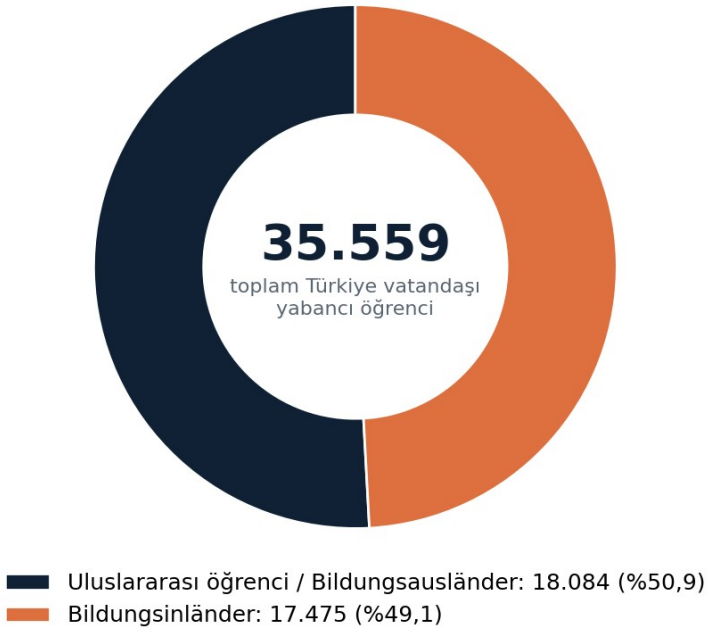

Toplam Türkiye vatandaşı yabancı öğrenci	35.559	%100
Almanya'ya yükseköğretim amacıyla gelen Türkiye vatandaşları (Bildungsausländer)	18.084	%50,9
Üniversiteye giriş yeterliliğini Almanya'da kazanmış Türkiye vatandaşları (Bildungsinländer)	17.475	%49,1

Uzun dönem değişim: 2013/14'te Türkiye için 6.701 uluslararası öğrenci (Bildungsausländer) ve 26.303 Bildungsinländer bulunuyordu. 2023/24'te bu sayılar sırasıyla 18.084 ve 17.475'tir.

Kaynak: Federal Statistical Office student statistics; Wissenschaft weltoffen interactive country-of-origin data.

3.3. Türkiye'den yurt dışında diploma eğitimi alan öğrencilerin eğitim ülkeleri - 2023

Degree mobility ne demek? UNESCO'nun bu göstergesi, öğrencinin başka bir ülkeye kısa süreli değişim için değil, o ülkede bir diploma tamamlamak amacıyla gitmesini ifade eder. Erasmus, misafir öğrencilik ve diğer geçici hareketlilikler bu kapsama dahil değildir.

UNESCO degree mobility verisine göre 2023 yılında Türkiye'den toplam 66.914 öğrenci başka bir ülkede diploma almak amacıyla yükseköğrenim görmektedir. Aşağıdaki grafik bu öğrencilerin en fazla bulunduğu eğitim ülkelerini gösterir.

Eğitim alınan ülke	Öğrenci sayısı	Türkiye'den yurt dışında okuyan öğrenciler içindeki pay
Almanya	16.585	%24,8
ABD	7.951	%11,9
Birleşik Krallık	5.406	%8,1
İtalya	5.398	%8,1
Kuzey Makedonya	3.384	%5,1
Azerbaycan	3.120	%4,7
Polonya	2.892	%4,3
Fransa	2.706	%4,0
Kanada	2.289	%3,4
Ukrayna	2.105	%3,1

Almanya'nın payı: 2023'te Türkiye'den yurt dışında diploma eğitimi alan 66.914 öğrencinin 16.585'i Almanya'da eğitim görmektedir. Bu, toplamın %24,8'ine karşılık gelir. Başka bir ifadeyle, yurt dışında diploma eğitimi alan Türkiye çıkışlı öğrencilerin yaklaşık dörtte biri Almanya'dadır.

Tabloda yalnızca başlıca ülkeler gösterilmektedir; 66.914 öğrencinin tamamı bu on ülkeyle sınırlı değildir.

Kaynak: Wissenschaft weltoffen interactive - UNESCO student statistics, degree mobility, 2023.

3.4. Türkiye'den Almanya'ya diploma amaçlı öğrenci hareketliliği - 2016-2023

Aşağıdaki seri, Türkiye'den Almanya'ya kısa süreli değişim için değil, Almanya'da bir yükseköğretim diploması almak amacıyla giden öğrencilerin yıllara göre sayısını gösterir.

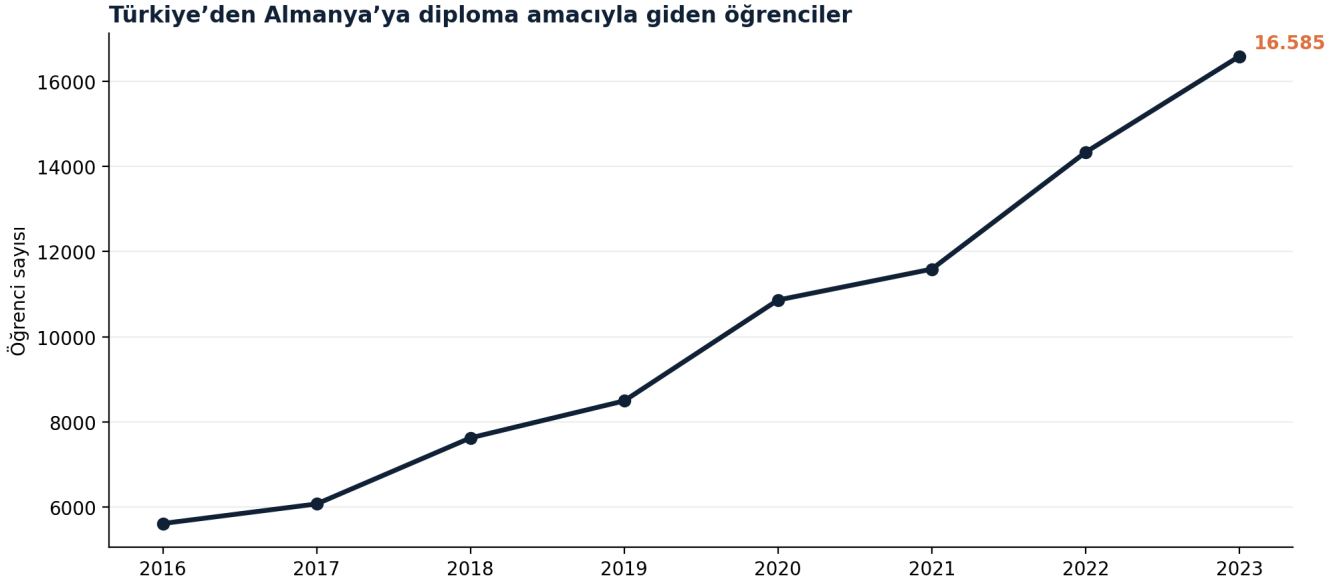

Yıl	Almanya’da diploma eğitimi alan Türkiye çıkışlı öğrenci
2016	5.615
2017	6.074
2018	7.625
2019	8.494
2020	10.862
2021	11.588
2022	14.331
2023	16.585

Veri notu: 2016-2023 arasında Türkiye’den Almanya’da diploma eğitimi alan öğrenci sayısı 5.615’ten 16.585’e çıkmış; sayısal artış 10.970 olmuştur. Aynı interactive veri setinde Almanya, Türkiye’den öğrenci alan ülkeler arasında bu dönemde sayısal artışın en yüksek olduğu ülkedir.

20.900 ile 16.585 neden farklı? 20.900 sayısı Destatis’in 2024/25 kış döneminde Almanya’daki Türkiye vatandaşı uluslararası öğrenci stokunu gösterir. 16.585 sayısı ise UNESCO’nun 2023 yılı degree mobility verisidir. Dönem, kaynak ve öğrenci tanımı farklı olduğu için bu iki rakam doğrudan bir yıllık artış serisinin iki noktası gibi karşılaştırılmamalıdır.

Kaynak: Wissenschaft weltoffen interactive - UNESCO student statistics, degree mobility.

3.5. 2025/26 güncellemesi: Almanya'daki Türkiye vatandaşı öğrencilerin statüsü

2023/24 bölümünde görülen Bildungsausländer–Bildungsinländer ayrımının daha güncel karşılığı 2025/26 Destatis nihai öğrenci istatistiklerinde bulunmaktadır. Burada önce hangi toplamdan söz ettiğimizi netleştirmek gerekir: 36.807 sayısı, Almanya'daki yükseköğretim kurumlarında kayıtlı ve Alman vatandaşı olmayan Türkiye vatandaşlarının tamamıdır. Bu toplamın içinde hem Almanya'ya yükseköğrenim amacıyla gelen Bildungsausländer hem de yükseköğretime giriş yeterliliğini Almanya'da kazanmış Bildungsinländer bulunur.

Gösterge	Toplam	Erkek	Kadın	36.807 içindeki pay
Toplam Türkiye vatandaşı yabancı öğrenci	36.807	18.732	18.075	%100
Bildungsausländer / international students	24.171	12.983	11.188	%65,7
Bildungsinländer	12.636	5.749	6.887	%34,3

Bu tabloyu nasıl okumalı? 36.807 kişinin 24.171'i (%65,7) Bildungsausländer grubundadır. Yani yabancı Türkiye vatandaşı öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi, yükseköğretime giriş yeterliliğini Almanya dışında edinmiş veya Studienkolleg üzerinden tamamlamış uluslararası öğrenci grubundadır. 12.636 kişi (%34,3) ise Bildungsinländer grubundadır. Bu ikinci grup Türkiye vatandaşıdır ancak Türkiye'den üniversite okumak amacıyla Almanya'ya gelmiş olmaları gerekmez.

Terminoloji notu: "Almanya'daki Türk öğrenci sayısı" ifadesi tek başına kullanılırsa 36.807, 24.171 veya başka bir sayı kastediliyor olabilir. Bu raporda Türkiye'den Almanya'ya yükseköğrenim amacıyla gelen öğrenci kitlesini izlemek için ana gösterge olarak Bildungsausländer grubu ayrıca belirtilmektedir.

Kaynak: Destatis, Statistik der Studierenden - Wintersemester 2025/2026; Türkiye vatandaşlığı için Bildungsausländer/Bildungsinländer tabloları.

3.6. 2024/25 → 2025/26 yıllık değişim: toplam sayıdan daha önemli olan bileşim değişimi

İki ardışık kış dönemi aynı Destatis tanımlarıyla karşılaştırıldığında, toplam Türkiye vatandaşı yabancı öğrenci sayısı 35.737'den 36.807'ye çıkarak yalnızca %3,0 artmaktadır. Fakat bu toplamın içindeki iki grubun hareketi çok daha farklıdır: Bildungsausländer sayısı belirgin biçimde artarken Bildungsinländer sayısı azalmaktadır.

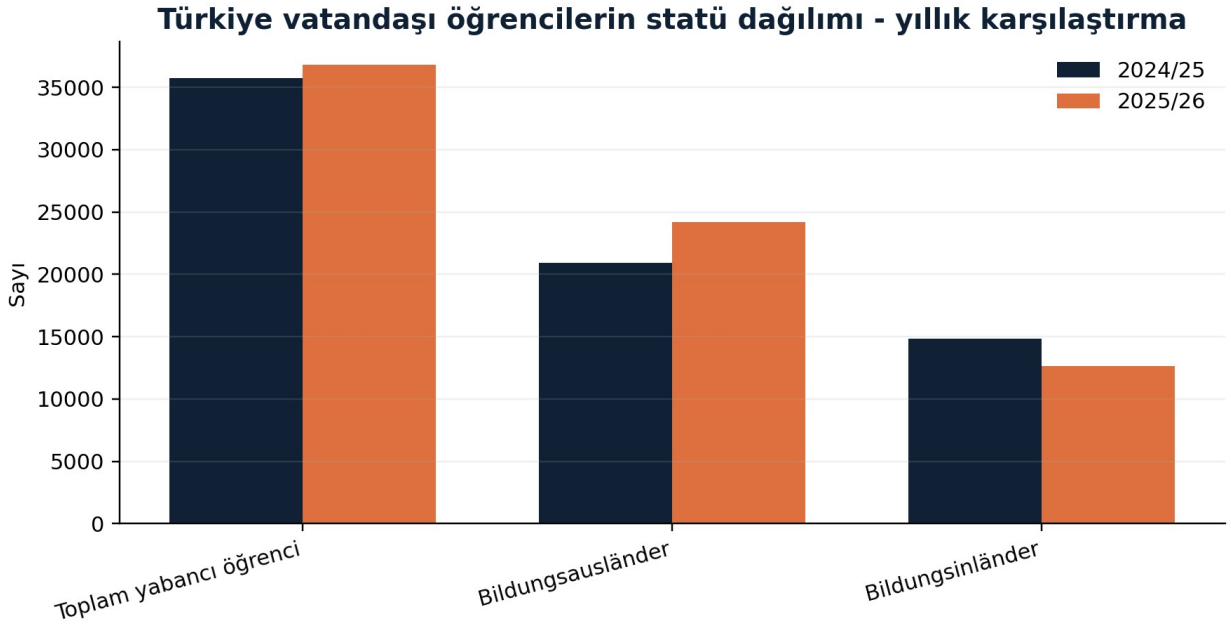

Gösterge	2024/25	2025/26	Sayısal değişim	Oransal değişim
Toplam Türkiye vatandaşı yabancı öğrenci	35.737	36.807	+1.070	+%3,0
Bildungsausländer / international students	20.900	24.171	+3.271	+%15,7
Bildungsinländer	14.837	12.636	-2.201	-%14,8
Bildungsausländer payı	%58,5	%65,7	+7,2 puan	—
Bildungsinländer payı	%41,5	%34,3	-7,2 puan	—

Bu nedenle yalnızca 35.737 → 36.807 toplamına bakmak, Türkiye'den Almanya'ya yükseköğrenim amacıyla gelen kitlenin artışını olduğundan daha küçük gösterir. Bildungsausländer grubu aynı dönemde 20.900'den 24.171'e çıkmış; bir yıldaki artış 3.271 öğrenci ve yaklaşık %15,7 olmuştur. Aynı zamanda Bildungsinländer sayısının azalması toplam artışı aşağı çekmektedir.

Kaynak: Destatis, Statistik der Studierenden - Wintersemester 2024/2025 ve Wintersemester 2025/2026.

3.7. 2025/26'da yeni başlayan Türkiye vatandaşı öğrenciler: iki farklı "ilk dönem" göstergesi

Destatis yeni başlayan öğrenciler için iki farklı ölçü kullanır. Bu iki sayı aynı anlama gelmediğinden ayrı okunmalıdır:

- 1. Hochschulsemester: Öğrencinin Alman yükseköğretim sistemindeki ilk dönemidir. Daha önce Almanya'da herhangi bir yükseköğretim kurumunda öğrenci olmamış kişiyi izlemeye daha yakındır.
- 1. Fachsemester: Öğrencinin mevcut bölüm/programındaki ilk dönemidir. Kişi daha önce Almanya'da başka bir bölümde veya programda okumuşsa yine 1. Fachsemester sayısına girebilir.

Grup	1. Hochschulsemester	Erkek	Kadın	1. Fachsemester	Erkek	Kadın
Tüm Türkiye vatandaşı yabancı öğrenciler	6.990	3.555	3.435	8.965	4.644	4.321
Bildungsausländer	6.199	3.212	2.987	7.392	3.895	3.497
Bildungsinländer	791	343	448	1.573	749	824

Türkiye'den Almanya'ya yeni yükseköğretim hareketini anlamak açısından bu tabloda en doğrudan gösterge, Bildungsausländer grubundaki 6.199 kişinin 1. Hochschulsemester'de olmasıdır. Bu sayı "2025 yılında Türkiye'den vize alıp Almanya'ya gelen bütün öğrenciler" demek değildir; Alman yükseköğretim sistemindeki ilk döneminde bulunan Türkiye vatandaşı Bildungsausländer sayısını gösterir.

Bir önceki 2024/25 kış döneminde aynı Bildungsausländer göstergesi 5.290 kişiydi. 2025/26'da 6.199'a yükselmesi, ilk Hochschulsemester grubunda 909 kişilik ve yaklaşık %17,2'lik artış anlamına gelir. 1. Fachsemester göstergesi de 6.241'den 7.392'ye çıkarak yaklaşık %18,4 artmıştır.

Kaynak: Destatis, Statistik der Studierenden - Wintersemester 2024/2025 ve 2025/2026; yeni başlayanlar tabloları.

3.8. Türkiye vatandaşı yabancı öğrenciler hangi alanlarda okuyor? - 2025/26

Bu bölümdeki alan dağılımı, Almanya'daki toplam 36.807 Türkiye vatandaşı yabancı öğrencinin hangi geniş eğitim alanlarında kayıtlı olduğunu gösterir. Buradaki payların paydası 36.807'dir. Önemli olarak, bu alan tablosu yalnızca 24.171 Bildungsausländer grubuna ait değildir; Bildungsausländer ve Bildungsinländer birlikte sayılmıştır.

Eğitim alanı	Öğrenci	36.807 içindeki pay	Erkek	Kadın
Mühendislik	16.037	%43,6	10.700	5.337
Ekonomi	5.915	%16,1	3.035	2.880
Sosyal ve davranış bilimleri + spor	3.860	%10,5	1.074	2.786
Matematik ve doğa bilimleri	3.600	%9,8	1.455	2.145
Beşerî bilimler	3.330	%9,0	1.112	2.218
Hukuk ve kamu yönetimi	1.717	%4,7	585	1.132
Tıp ve sağlık bilimleri	1.116	%3,0	308	808
Sanat ve sanat bilimleri	857	%2,3	327	530
Tarım/ormancılık/gıda/ veterinerlik	267	%0,7	92	175
Diğer	108	%0,3	44	64

Mühendislik 16.037 öğrenci ve %43,6 payla açık ara en büyük eğitim alanıdır. Ekonomi 5.915 öğrenciyle %16,1; sosyal ve davranış bilimleri + spor 3.860 öğrenciyle %10,5 paya sahiptir. Dolayısıyla Türkiye vatandaşı yabancı öğrencilerin yaklaşık her on öğrenciden dördünden fazlası mühendislik grubundadır.

Cinsiyet kırılımı da alanlar arasında belirgin biçimde farklıdır. Örneğin mühendislikte erkek sayısı 10.700, kadın sayısı 5.337 iken sosyal ve davranış bilimleri + spor grubunda kadın sayısı 2.786, erkek sayısı 1.074'tür. Bu cinsiyet dağılımı raporun ana hedefi olmadığı için yorumlanmamakta, yalnızca mevcut resmî kırılım korunmaktadır.

Karşılaştırma uyarısı: 2024/25 ile 2025/26 alan sınıflandırması birebir aynı değildir. 2025/26 dosyasında hukuk-yönetim, ekonomi ve sosyal/davranış bilimleri ayrı kategorilere ayrılmıştır. Bu nedenle özellikle bu alanlarda iki yılın sayıları doğrudan aynı kategoriymiş gibi karşılaştırılmamalıdır.

Kaynak: Destatis, Statistik der Studierenden - Wintersemester 2025/2026, vatandaşlık × eğitim alanı tablosu.

3.9. Türkiye vatandaşı öğrencilerin yükseköğretim kurumu türleri - 2025/26

Aşağıdaki tablo yine 36.807 Türkiye vatandaşı yabancı öğrencinin hangi yükseköğretim kurumu türünde kayıtlı olduğunu gösterir. Bu tablo "özel üniversite mi devlet üniversitesi mi?" sorusunu cevaplamaz. Buradaki ayrım kurumun akademik türüdür: klasik üniversite, uygulamalı bilimler üniversitesi (Fachhochschule/UAS) veya diğer yükseköğretim türleri.

Kurum türü	Öğrenci	36.807 içindeki pay	Erkek	Kadın	1.HS	1.FS
Üniversiteler	24.933	%67,7	12.393	12.540	5.025	6.464

Kurum türü	Öğrenci	36.807 içindeki pay	Erkek	Kadın	1.HS	1.FS
Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri / Fachhochschulen	11.362	%30,9	6.166	5.196	1.866	2.374
Sanat yükseköğretim kurumları	312	%0,8	116	196	57	78
Eğitim yüksekokulları / Pädagogische Hochschulen	172	%0,5	44	128	31	40
İdari uygulamalı bilimler yüksekokulları	28	%0,1	13	15	11	9

Türkiye vatandaşı yabancı öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi (%67,7) üniversitelerde, yaklaşık üçte biri (%30,9) uygulamalı bilimler üniversitelerinde/Fachhochschulen'de kayıtlıdır. UAS/Fachhochschule kurumları daha uygulama ve meslek odaklı Bachelor ve Master programları sunar. Bu dağılım öğrencilerin özel veya devlet kurumunu tercih ettiğini göstermez.

Yıllık karşılaştırmada üniversitelerdeki Türkiye vatandaşı yabancı öğrenci sayısı 2024/25'te 23.477 iken 2025/26'da 24.933'e çıkmıştır (+%6,2). Uygulamalı bilimler üniversitelerinde ise 11.721'den 11.362'ye hafif bir azalma görülmektedir (-%3,1).

Kaynak: Destatis, Statistik der Studierenden - Wintersemester 2024/2025 ve 2025/2026; vatandaşlık × kurum türü tabloları.

3.10. HZB'sini Türkiye'de edinmiş uluslararası öğrenciler: Türkiye'den gelişe farklı bir bakış - 2023/24

Vatandaşlık verisinin yanında, Destatis'in yükseköğretime giriş yeterliliğinin (Hochschulzugangsberechtigung / HZB) hangi ülkede edinildiğine göre hazırladığı ayrı bir gösterge vardır. Bu gösterge "Türkiye vatandaşı" olmak yerine, öğrencinin üniversiteye giriş yeterliliğini Türkiye'de edinmiş olmasına bakar. Bu nedenle Türkiye'den Almanya'ya eğitim hareketliliğini vatandaşlıktan farklı bir açıdan ölçer.

2023/24 kış döneminde HZB'sini Türkiye'de edinmiş 18.126 uluslararası öğrenci Almanya'da yükseköğretim görmektedir. Kaynak tablosunda "2024" olarak görülen dönem, dipnota göre 2023/24 kış dönemidir. Bu tablo doktora öğrencilerini içermez.

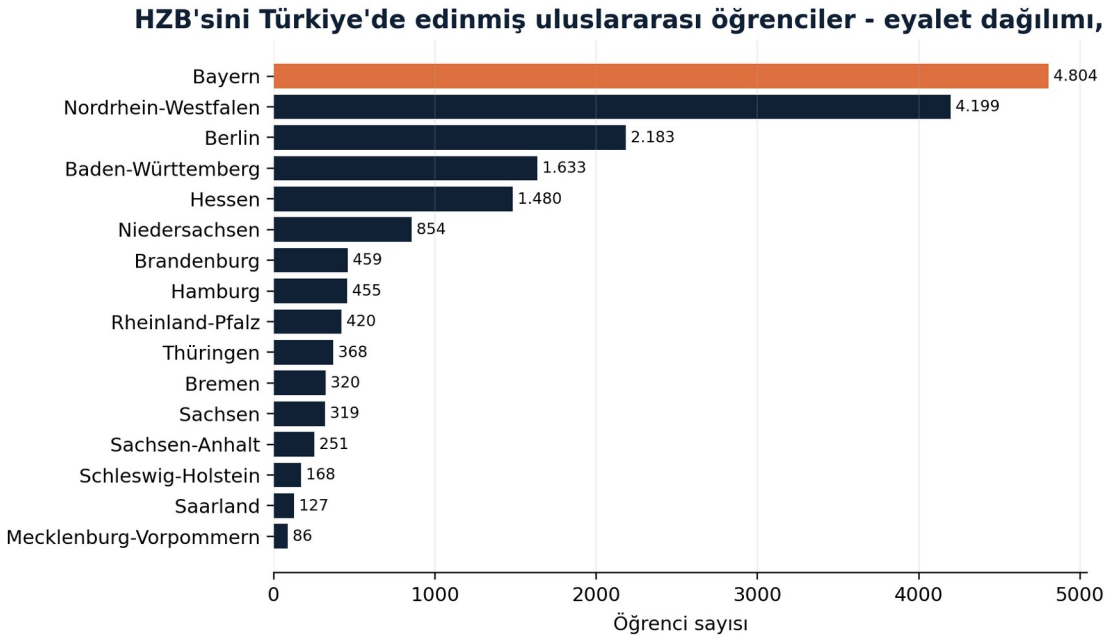

Eyalet	HZB'sini Türkiye'de edinmiş öğrenci	18.126 kişilik Türkiye-HZB grubundaki pay	Eyaletteki tüm uluslararası öğrenciler içinde Türkiye-HZB grubunun payı
Bayern	4.804	%26,5	%6,91
Nordrhein-Westfalen	4.199	%23,2	%5,21
Berlin	2.183	%12,0	%5,27
Baden-Württemberg	1.633	%9,0	%4,41
Hessen	1.480	%8,2	%4,64
Niedersachsen	854	%4,7	%4,19
Brandenburg	459	%2,5	%4,31
Hamburg	455	%2,5	%3,29
Rheinland-Pfalz	420	%2,3	%2,94
Thüringen	368	%2,0	%1,67
Bremen	320	%1,8	%5,15
Sachsen	319	%1,8	%1,86
Sachsen-Anhalt	251	%1,4	%2,60
Schleswig-Holstein	168	%0,9	%3,77
Saarland	127	%0,7	%2,96
Mecklenburg-Vorpommern	86	%0,5	%2,56

Bu tabloda iki yüzde sütunu farklı paydaları kullanır. Örneğin Bayern'deki 4.804 öğrenci, HZB'sini Türkiye'de edinmiş toplam 18.126 öğrencinin %26,5'idir. Aynı 4.804 öğrenci, Bayern'deki bütün uluslararası öğrencilerin ise %6,91'ini oluşturur. Dolayısıyla %26,5 ile %6,91 aynı payı farklı biçimde yazmaz; iki farklı toplamın içindeki oranlardır.

İlk beş eyalet - Bayern, Nordrhein-Westfalen, Berlin, Baden-Württemberg ve Hessen - toplam 14.299 HZB-Türkiye öğrencisine ulaşır. Bu, 18.126 kişilik grubun yaklaşık %78,9'unun bu beş eyalette bulunduğu anlamına gelir.

Kaynakta gösterilen yıl	HZB'sini Türkiye'de edinmiş uluslararası öğrenci
2000	4.427
2005	6.196
2010	5.938
2015	6.110
2020	9.555
2024*	18.126

Uzun dönem serisinde sayı 2000'de 4.427 iken 2020'de 9.555'e, 2023/24 kış döneminde 18.126'ya yükselmiştir. Bu seri vatandaşlığa değil HZB'nin edinildiği ülkeye baktığı için Türkiye'den gelişin farklı fakat tamamlayıcı bir göstergesidir.

*Kaynak: Destatis, Nichtmonetäre hochschulstatistische Kennzahlen 1980-2024, tablo 21381-08. *Kaynaktaki 2024 etiketi dipnota göre 2023/24 kış dönemini ifade eder.*

3.11. Ek bağlam: Alman öğrenci olarak kayıtlı olup ek Türkiye vatandaşlığı bulunanlar - 2025/26

Destatis'in ek vatandaşlık tablosunda 2025/26'da "Alman öğrenci" olarak sınıflanan ve ek/ikinci vatandaşlığı Türkiye olan 14.296 öğrenci bulunmaktadır. Bu kişiler, yukarıdaki 36.807 yabancı Türkiye vatandaşı öğrenci toplamının parçası değildir; çünkü ana vatandaşlık/statü sınıflamasında Alman öğrenci olarak sayılırlar.

Bu veri Türkiye-Almanya yükseköğretim bağını daha geniş anlamda gösterir, fakat Türkiye'den Almanya'ya üniversite okumaya giden öğrenci kitlesini ölçmek için kullanılmamalıdır. Bu nedenle ana hareketlilik göstergelerinden ayrı tutulmaktadır.

Kaynak: Destatis, Statistik der Studierenden - Wintersemester 2025/2026, ek vatandaşlık tablosu.

4. Eğitim amacı, dil kursu ve vize/oturum göstergeleri

Bu bölüm yükseköğretim kurumlarına kayıtlı öğrenci sayısından farklı bir veri katmanına geçer. BAMF eğitim amaçlı oturum izinlerini; Auswärtiges Amt ise Türkiye'deki Alman dış temsilciliklerinde amaç kategorilerine göre işlenen ulusal vize dosyalarını izler. Bu iki veri de Destatis öğrenci kaydıyla aynı şeyi ölçmez.

Metodoloji notu: BAMF oturum izni verileri, Auswärtiges Amt vize verileri ve Destatis öğrenci verileri birbirine eşitlenmemelidir. Her gösterge aşağıda kendi tanımıyla açıklanmıştır.

4.1. BAMF 2024: Türkiye'den yeni eğitim göçü

BAMF, Ausländerzentralregister (AZR) verilerini kullanarak Almanya'da verilen eğitim amaçlı oturum izinlerini inceler. Aşağıdaki bölüm, 2024 yılında ilk kez eğitim amaçlı oturum izni alan ve daha önce AZR'de başka bir oturum izni bulunmayan Türkiye vatandaşlarını gösterir. BAMF bu grupta kural olarak yeni göçten söz edilebileceğini belirtmektedir.

"İlk oturum izni - önceki izin yok" ne demek?: Kişinin 2024'te Almanya'da eğitim amacıyla ilk oturum iznini almış olması ve öncesinde AZR'de başka bir oturum izninin kayıtlı olmaması demektir. Bu gösterge, yeni eğitim göçüne yakın bir ölçüdür; ancak doğrudan "Türkiye'den o yıl kesin olarak gelen kişi sayısı" olarak okunmamalıdır.

Gösterge	Türkiye (kişi)	İlgili toplam içindeki pay	Kaynak ülkeler arasındaki konum
Toplam yeni eğitim göçü	4.285	%6,80	Türkiye 2. sırada
Üniversite eğitimi + üniversiteye hazırlık (§16b)	3.515	%8,67	Türkiye 2. sırada
Diğer eğitim göçü	770	%3,43	Türkiye 8. sırada

Türkiye grubunun kendi içindeki dağılımı: 4.285 kişinin 3.515'i (%82,0) üniversite eğitimi/üniversiteye hazırlık grubunda; 770'i (%18,0) diğer eğitim göçü grubundadır. Buradaki 3.515 kişi kayıtlı üniversite öğrencisi sayısıyla birebir aynı değildir; §16b kapsamında üniversite eğitiminin yanında üniversiteye hazırlıkla ilişkili bazı amaçlar da bulunabilir.

Kaynak: BAMF, Monitoring zur Bildungs- und Erwerbsmigration - Jahresbericht 2024, Tabelle 2; BAMF tablo eki 2024.

4.2. "Diğer eğitim göçü" hangi amaçları kapsıyor?

BAMF'nin "sonstige Bildungsmigration" grubu, üniversite eğitimi/üniversiteye hazırlık (§16b) dışındaki eğitim amaçlı oturumları birlikte ele alır. Bu çatı grupta mesleki eğitim (§16a), yabancı mesleki yeterliliğin tanınmasına yönelik önlemler (§16d), eğitimle ilgili AB stajı (§16e), dil kursu ve

okul eğitimi (§16f), belirli mesleki eğitim izinleri (§16g) ile eğitim yeri arama/üniversite başvurusu (§17) yer alabilir.

BAMF'nin yayımladığı Türkiye ülke tablosu, bu 770 kişiyi bu alt kategorilere tek tek ayırmamaktadır. Bu nedenle Türkiye için "kaç kişi yalnızca dil kursuna geldi?", "kaç kişi mesleki eğitime geldi?" veya "kaç kişi diploma tanıma sürecindeydi?" sorularının kesin cevabı bu BAMF tablosundan ayrı ayrı çıkarılamaz.

4.3. 31 Aralık 2024 itibarıyla Almanya'da eğitim amaçlı oturum izniyle bulunan Türkiye vatandaşları

31 Aralık 2024 tarihinde Almanya'da eğitim amaçlı bir oturum izniyle bulunan üçüncü ülke vatandaşlarının toplamı 264.075 kişidir. Türkiye vatandaşlarının sayısı 14.190 ve toplam içindeki payı yaklaşık %5,4'tür. Türkiye bu göstergede Hindistan ve Çin'in ardından üçüncü sıradadır.

Gösterge	Sayı	Açıklama
Almanya'daki tüm eğitim amaçlı üçüncü ülke vatandaşları	264.075	31.12.2024 itibarıyla eğitim amaçlı oturum izni bulunan toplam üçüncü ülke vatandaşı
Türkiye vatandaşları	14.190	Eğitim amaçlı oturum izni bulunan Türkiye vatandaşları
Türkiye'nin payı	%5,4	264.075 kişilik toplam eğitim göçü stoku içindeki pay
Kaynak ülke sırası	3.	Hindistan ve Çin'in ardından

Bu 14.190 kişi kimleri kapsar?: 14.190 sayı yalnızca üniversite öğrencilerini ifade etmez. Eğitim amaçlı oturum izni kategorisi; üniversite/üniversiteye hazırlık, mesleki eğitim, dil kursu/okul, diploma tanıma ve diğer eğitim amaçlarını kapsayabilir. BAMF'nin yayımlanan ülke grafiği Türkiye için bu 14.190 kişinin alt amaçlara göre dağılımını ayrıca vermemektedir.

Kaynak: BAMF, Jahresbericht 2024, Abbildung 5 ve Tabelle 10; AZR, 31.12.2024.

4.4. BAMF genelinde eğitim amaçlarının dağılımı - Türkiye'ye özel değildir

Aşağıdaki sayıların paydası yalnız Türkiye vatandaşları değildir. 31.12.2024 itibarıyla Almanya'da eğitim amaçlı oturum izniyle bulunan tüm üçüncü ülke vatandaşlarının alt amaçlarını gösterir. Burada verilmesinin nedeni BAMF'nin "eğitim göçü" kavramının hangi faaliyetleri kapsadığını somutlaştırmaktır; Türkiye'nin 14.190 kişilik grubunun dağılımı olarak okunmamalıdır.

Oturum amacı	Almanya geneli kişi sayısı
Studium / Studienvorbereitung	190.265
Betriebliche Berufsausbildung	55.140
Sprachkurse / Schulbesuch	8.650

Oturum amacı	Almanya geneli kişi sayısı
Anerkennung ausländischer Berufsqualifikationen	7.545
Schulische Berufsausbildung	1.295
Berufsausbildung §16g	675
Studienbewerbung	285
Studienbezogenes Praktikum EU	170
Ausbildungsplatzsuche	45

Örneğin Almanya genelinde 8.650 kişi “Sprachkurse / Schulbesuch” kategorisindedir. Bu sayıdan Türkiye’ye düşen kısmı hesaplamak mümkün değildir; BAMF Türkiye için bu alt kırılımı ayrıca yayımlamamıştır.

4.5. Türkiye’deki Alman dış temsilciliklerinde eğitim amaçlı ulusal vize işlemleri - 2024 ve 2025

Auswärtiges Amt’ın ulusal vize tabloları, Türkiye’deki Alman dış temsilciliklerinde amaç kategorilerine göre işlenen ulusal vize dosyalarını gösterir. Bu veri BAMF oturum izni verisi değildir ve Almanya’ya fiilen giriş yapan benzersiz kişi sayısı olarak okunmamalıdır. Aynı şekilde Destatis’teki kayıtlı öğrenci stoku ile de aynı gösterge değildir.

Kategori tanımları: “Studium” kategorisi üniversite eğitiminin yanı sıra üniversiteye hazırlık önlemlerini ve Studienbewerbung (üniversite başvurusu) amaçlı vizeleri de içerir. “Sprachkurs/Schulbesuch” ise dil kursu ile okul eğitimini aynı kategoride toplar; salt dil kursu sayısı ayrı yayımlanmamıştır.

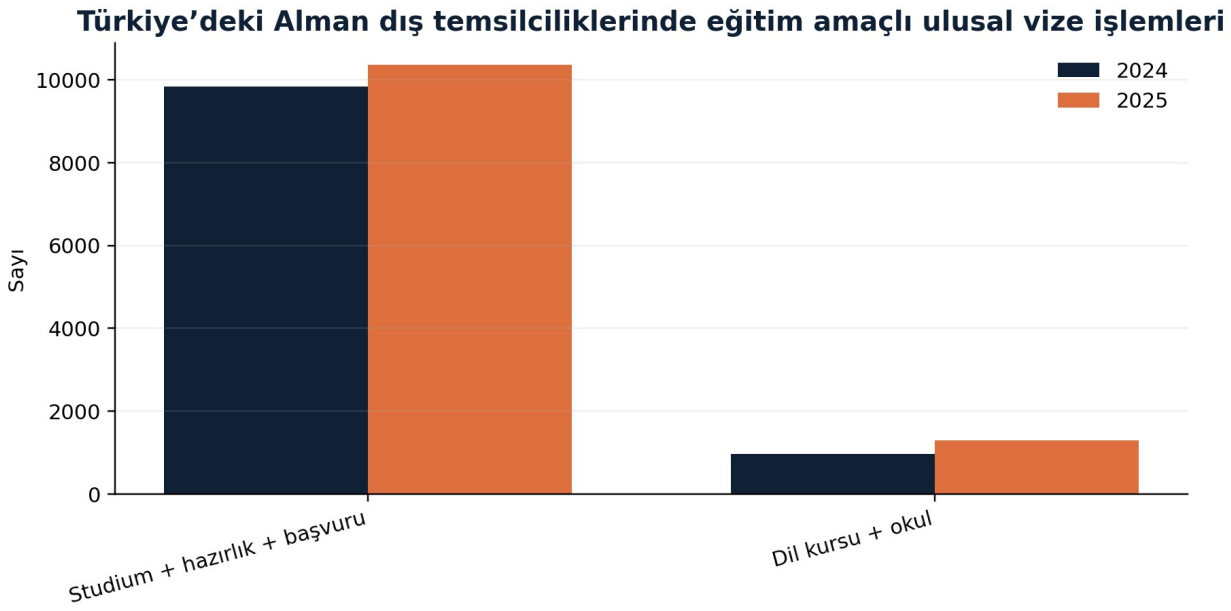

Yıl	Dış temsilcilik	Studium + hazırlık + başvuru	Dil kursu + okul eğitimi
2024	Ankara	2.229	394
2024	İstanbul	6.339	466
2024	İzmir	1.261	110
2024	TOPLAM	9.829	970
2025	Ankara	2.260	582
2025	İstanbul	6.891	601
2025	İzmir	1.218	120
2025	TOPLAM	10.369	1.303

Kategori	2024	2025	Değişim
Studium + hazırlık + başvuru	9.829	10.369	%5,5
Dil kursu + okul eğitimi	970	1.303	%34,3

2024’ten 2025’e Studium + hazırlık + başvuru kategorisindeki işlenen ulusal vize sayısı 9.829’dan 10.369’a çıkmıştır; artış yaklaşık %5,5’tir. Dil kursu + okul eğitimi kategorisi 970’ten 1.303’e çıkarak yaklaşık %34,3 artmıştır. Bu artış oranları vize işlemi sayısındaki değişimi gösterir; eğitim alan kişi sayısındaki birebir artış olarak yorumlanmamalıdır.

Kaynak: Auswärtiges Amt, Bearbeitete nationale Visa 2024 ve Bearbeitete nationale Visa 2025; Türkiye için Ankara, İstanbul ve İzmir satırlarının toplamı.

5. Mezuniyet ve doktora göstergeleri

5.1. Türkiye vatandaşlarının başarılı bitirme sınavları - 2024

Bu bölümdeki veri “Almanya’da kaç Türkiye vatandaşı öğrenci kayıtlı?” sorusunu değil, 2024 yılı içinde kaç başarılı bitirme sınavı kaydedildiğini gösterir. Destatis Prüfungsstatistik yükseköğretim programını tamamlayan sınav olaylarını sayar. Bu nedenle toplam 4.955 rakamı doğrudan 4.955 benzersiz kişinin mezun olduğu şeklinde okunmamalıdır.

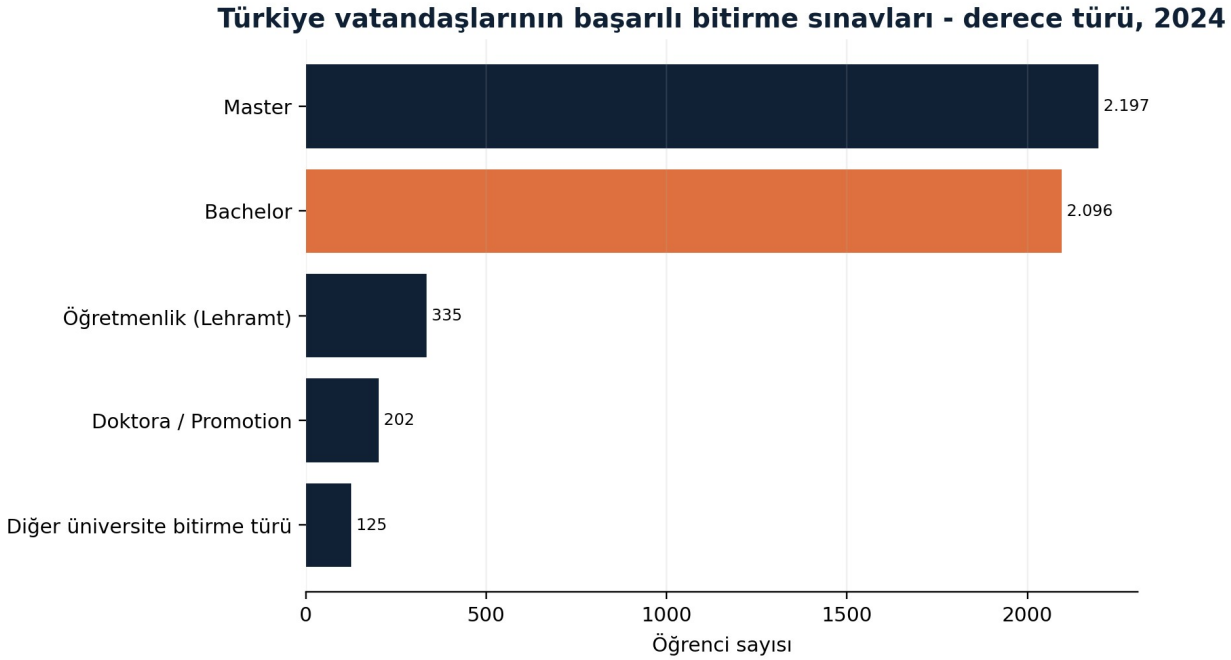

Sınav / derece türü	Türkiye vatandaşı başarılı sınav	Yabancı vatandaşlıklar arasındaki sıra	Yabancı başarılı sınavlar içindeki pay
Toplam başarılı bitirme sınavı	4.955	3. sıra	%6,6
Master	2.197	3. sıra	%5,5
Bachelor	2.096	1. sıra	%8,7
Öğretmenlik (Lehramt)	335	1. sıra	%24,9
Doktora / Promotion	202	6. sıra	%3,2
Diğer üniversite bitirme türü	125	5. sıra	%3,7

2024’te Türkiye vatandaşları yabancı vatandaşlıklar arasında Bachelor derecesiyle sonuçlanan başarılı bitirme sınavlarında 2.096 ile 1. sırada, Master’da 2.197 ile 3. sırada ve öğretmenlik sınavlarında 335 ile 1. sıradadır. Buradaki “1. sıra / 3. sıra” ifadeleri başarı oranı değildir; yabancı vatandaşlık grupları arasındaki mutlak başarılı sınav sayısının sırasıdır.

Kaynak: Destatis, Statistik der Prüfungen - Prüfungsjahr 2024.

5.2. Başarılı bitirme sınavlarının eğitim alanları - 2024

Aşağıdaki tablo, Türkiye vatandaşlarının 4.955 başarılı bitirme sınavının hangi geniş eğitim alanlarında gerçekleştiğini gösterir. Pay sütununun paydası 4.955'tir; mevcut öğrenci stokunun alan dağılımı değildir.

Başarılı sınavın alanı	Sayı	4.955 içindeki pay
Mühendislik	1.955	%39,5
Hukuk, ekonomi ve sosyal bilimler	1.753	%35,4
Matematik ve doğa bilimleri	466	%9,4
Beşerî bilimler	419	%8,5
Tıp ve sağlık bilimleri	171	%3,5
Sanat ve sanat bilimleri	137	%2,8
Tarım/ormancılık/gıda/veterinerlik	38	%0,8
Spor	16	%0,3

Mühendislik %39,5 ile başarılı bitirme sınavlarında da en büyük alandır. Hukuk, ekonomi ve sosyal bilimler %35,4 ile ikinci sıradadır. Bu sonuç, öğrenci stokunda mühendisliğin yüksek payıyla aynı yönde bir görünüm verse de stok ve mezuniyet verileri aynı dönem ve aynı ölçü değildir.

5.3. Başarılı bitirme sınavlarında Bildungsausländer / Bildungsinländer ayrımı

4.955 başarılı bitirme sınavının 2.606'sı Bildungsinländer, 2.349'u Bildungsausländer öğrenciler tarafından tamamlanmıştır. Bu dağılım, mezuniyet olaylarının öğrenci statüsüne göre ayrımıdır; 2024/25 veya 2025/26 kayıtlı öğrenci stokundaki paylarla doğrudan başarı oranı hesaplamak için kullanılmamalıdır.

Grup	Başarılı bitirme sınavı	4.955 içindeki pay
Bildungsinländer	2.606	%52,6
Bildungsausländer	2.349	%47,4

5.4. Türkiye vatandaşı doktora adayları - 2025

Promovierendenstatistik, yalnızca üniversiteye kayıtlı doktora öğrencilerini değil, bir Alman yükseköğretim kurumu tarafından doktora adayı olarak kabul edildiği yazılı biçimde teyit edilmiş kişileri kapsar. Bu nedenle aşağıdaki 2.315 sayısı, öğrenci istatistiğindeki "kayıtlı doktora öğrencisi" göstergesiyle birebir aynı değildir.

Gösterge	Sayı	Pay
Toplam Türkiye vatandaşı doktora adayı	2.315	%100
Yapılandırılmış doktora programında	701	%30,3

Gösterge	Sayı	Pay
Yapılandırılmış program dışında	1.614	%69,7
Erkek	1.069	%46,2
Kadın	1.246	%53,8

2.315 doktora adayının 701’i (%30,3) yapılandırılmış bir doktora programında, 1.614’ü (%69,7) yapılandırılmış program dışında yer almaktadır. Cinsiyet dağılımında 1.246 kadın (%53,8) ve 1.069 erkek (%46,2) bulunmaktadır.

Karşılaştırma uyarısı: 2024’teki 202 başarılı doktora sınavı ile 2025’teki 2.315 doktora adayı aynı dönemin ve aynı paydanın verileri değildir. Bu iki sayı kullanılarak doktora tamamlama oranı hesaplanmamalıdır.

Kaynak: Destatis, Statistik der Promovierenden 2025; Statistik der Prüfungen - Prüfungsjahr 2024.

6. Göstergeler birlikte nasıl okunmalı?

Türkiye’den Almanya’ya eğitim hareketliliği için tek bir “doğru öğrenci sayısı” yoktur; çünkü farklı kaynaklar sürecin farklı aşamalarını ölçmektedir. Bir kaynak kayıtlı yükseköğretim öğrencisini, başka bir kaynak başka ülkede diploma eğitimi alan kişiyi, bir diğeri oturum iznini, bir diğeri vize işlemini sayar. Aşağıdaki tablo bu nedenle rapordaki ana sayıları aynı satırda “karşılaştırmak” için değil, hangi sayının hangi soruya cevap verdiğini görmek için hazırlanmıştır.

Gösterge	Dönem	Sayı	Bu sayı neyi cevaplıyor?	Ne olarak okunmamalı?
Destatis - Türkiye vatandaşı Bildungsausländer	2025/26	24.171	Almanya’da yükseköğretimde kayıtlı, HZB’sini Almanya dışında edinmiş Türkiye vatandaşı öğrenci sayısı	Dil kursu/okul veya bir yıldaki yeni geliş sayısı değildir.
Destatis - toplam yabancı Türkiye vatandaşı öğrenci	2025/26	36.807	Alman vatandaşı olmayan bütün Türkiye vatandaşı yükseköğretim öğrencileri	Tamamının Türkiye’den üniversite okumaya geldiği varsayılamaz.
UNESCO degree mobility - Türkiye→Almanya	2023	16.585	Türkiye’den Almanya’da diploma eğitimi alan öğrenci	Destatis 2025/26 stokuyla aynı dönem/tanım değildir.
UNESCO - Türkiye’den yurt dışında diploma eğitimi alan toplam	2023	66.914	Türkiye’den başka ülkelerde diploma eğitimi alan toplam öğrenci	Yurt dışına çıkan tüm gençler veya değişim öğrencileri değildir.
BAMF - ilk eğitim amaçlı oturum, önceki izin yok	2024	4.285	Yeni eğitim göçüne yakın Türkiye göstergesi	2024’te kesin olarak gelen bütün öğrencilerin sayısı değildir.
BAMF - eğitim amaçlı oturum stoku	31.12.2024	14.190	O tarihte eğitim amaçlı oturum izniyle Almanya’da bulunan Türkiye vatandaşları	Yalnız üniversite öğrencisi değildir.
Auswärtiges Amt - Studium/hazırlık/başvuru vizesi	2025	10.369	Türkiye’deki Alman temsilciliklerinde işlenen ilgili ulusal vize dosyaları	Fiilî giriş veya benzersiz öğrenci sayısı değildir.
Auswärtiges Amt - dil kursu/okul vizesi	2025	1.303	Dil kursu + okul eğitimi kategorisinde işlenen ulusal vize dosyaları	Salt dil kursu sayısı değildir.

6.1. Bu derlemenin doğrudan cevaplayabildiği sorular

Soru	Bu rapordaki cevap / gösterge
Türkiye'den yurt dışında diploma eğitimi alan öğrencilerin en büyük hedefi Almanya mı?	2023 UNESCO verisinde evet: Almanya 16.585 öğrenci ve %24,8 payla başlıca hedefler arasında ilk sıradadır.
Türkiye→Almanya öğrenci hareketi artıyor mu?	UNESCO degree mobility 2016'da 5.615 iken 2023'te 16.585'tir. Destatis Bildungsausländer da 2024/25'te 20.900'den 2025/26'da 24.171'e yükselmiştir.
Türkiye vatandaşı öğrenciler en çok hangi alanlarda?	2025/26 toplam yabancı Türkiye vatandaşı öğrencilerde mühendislik %43,6 ile ilk sıradadır; ekonomi %16,1'dir.
Hangi kurum türlerinde yoğunlaşıyorlar?	2025/26'da %67,7 üniversite, %30,9 UAS/Fachhochschule. Bu özel/devlet ayrımı değildir.
Coğrafi olarak nerede yoğunlaşıyorlar?	HZB'sini Türkiye'de edinmiş öğrencilerin 2023/24'te %78,9'u Bayern, NRW, Berlin, Baden-Württemberg ve Hessen'dedir.
Dil kursuna gidenlerin kesin sayısı var mı?	Hayır. 2025 vize verisinde "dil kursu + okul eğitimi" birlikte 1.303 işlemdir; yalnız dil kursu ayrı yayımlanmamıştır.
Bachelor/Master dağılımı var mı?	Mevcut öğrenci stoku için bu rapora henüz ayrı Türkiye kırılımı eklenmemiştir. 2024 başarılı bitirme sınavlarında Bachelor 2.096, Master 2.197'dir; bu mezuniyet göstergesidir, stok değildir.

7. Mevcut veri açıkları ve raporda özellikle yapılmayan çıkarımlar

Bu uzun raporun amacı bulunan veriyi ayrıntılı biçimde açıklamak kadar, bulunmayan veriyi de açıkça belirtmektir. Aşağıdaki sorular mevcut derlemede güvenilir Türkiye kırılımıyla henüz cevaplanamamaktadır; bu alanlarda sayı tahmin edilmemiştir.

Aranan kırılım	Mevcut durum	Neden henüz cevaplanmıyor?
Mevcut Türkiye vatandaşı öğrencilerin Bachelor / Master / doktora dağılımı	Bu rapora henüz ayrı Türkiye öğrenci-stok sorgusu eklenmedi.	2024 Prüfungsstatistikte derece türü vardır fakat başarılı bitirme sınavını ölçer; mevcut öğrenci stoku değildir.
Türkiye'den gelenlerin en çok gittiği üniversiteler	Türkiye'ye özel kurum sıralaması bu kaynaklardan çıkarılmadı.	Genel GENESIS kurum tablosu bütün yabancı öğrencileri birlikte gösterir; Türkiye tercihi olarak kullanılamaz.
Türkiye'den gelenlerin en çok gittiği şehirler	Eyalet düzeyinde Türkiye-HZB dağılımı var.	Mevcut HZB tablosu eyalet seviyesindedir; şehir düzeyine inmez.
Özel üniversite / devlet üniversitesi dağılımı	Türkiye'ye özel sahiplik/finansman kırılımı bulunmadı.	Kurum türü bilgisi (üniversite/FH vb.) özel-devlet ayrımı değildir.
Salt dil kursuna giden Türkiye vatandaşları	Kesin ayrı sayı yok.	Auswärtiges Amt "dil kursu + okul", BAMF ise daha geniş eğitim kategorileriyle yayımlar.
14.190 BAMF eğitim amaçlı oturum sahibinin alt amaçları	Türkiye toplamı var, alt dağılım yok.	Yayımlanan Türkiye ülke grafiğinde üniversite/dil/mesleki eğitim vb. ayrı verilmemiştir.
Türkiye özelinde tek tek Studienfach/bölüm listesi	Geniş alan grupları mevcut.	Spesifik bölüm düzeyi için ayrıca GENESIS Türkiye sorgusu gerekir.

Rapor ilkesi: Uzun raporda veri açığı olan hiçbir alan, genel Almanya verisi veya başka bir ülkenin verisi Türkiye'ye uygulanarak doldurulmamıştır. Bir göstergenin Türkiye'ye özel olmadığı her yerde bu durum metin içinde ayrıca belirtilmiştir.

8. Kaynaklar

- Wissenschaft weltoffen kompakt 2026, Second revised version, June 2026 - DAAD / DZHW.
- Federal Statistical Office (Destatis), Statistik der Studierenden - Wintersemester 2024/2025 ve Wintersemester 2025/2026.
- Federal Statistical Office (Destatis), Statistik der Prüfungen - Prüfungsjahr 2024.
- Federal Statistical Office (Destatis), Statistik der Promovierenden 2025.
- Destatis, Nichtmonetäre hochschulstatistische Kennzahlen 1980-2024, tablo 21381-08.
- Wissenschaft weltoffen Interactive - UNESCO/OECD student statistics ve DAAD/DZHW calculations.
- HRK Higher Education Compass; DZHW calculations - English-language study programmes.
- Destatis GENESIS, Statistics of students, table 21311-0002 ve ilgili 21311 tabloları.
- Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF), Monitoring zur Bildungs- und Erwerbsmigration - Jahresbericht 2024.
- BAMF, Tabellen des Jahresberichts 2024 (Excel tablo eki).
- Auswärtiges Amt, Bearbeitete nationale Visa 2024.
- Auswärtiges Amt, Bearbeitete nationale Visa 2025.

Kaynakların aynı kavramı farklı tanımlarla ölçebildiği durumlarda karşılaştırma sınırlamaları ilgili veri bölümünde açıklanmıştır. Rapordaki “Türkiye”, “Türkiye vatandaşı”, “HZB’sini Türkiye’de edinmiş”, “Türkiye’den yurt dışında diploma eğitimi alan” ve “eğitim amaçlı oturum sahibi” ifadeleri aynı grubu göstermediği için birbirinin yerine kullanılmamıştır.